

ærede Indenrigsminister, ere af den Betskaffenhed, det tør jeg naturligtvis ikke sige, men jeg tillader mig derfor at spørge den højtærede Indenrigsminister; om disse Laanbegæringer ere af en saa løs Natur som den her refererede, thi i saa Fald forekommer det mig rigtigt nok, at de tabe noget af deres Betydning. Ellers vilde de jo vidne om en stor Trang til Foreningen og om en almindelig Tilslutning.

Der er et andet Spørgsmaal, der er blevet sat i Forbindelse med denne Sag og, som jeg tror, ikke ganske uben Grund. Dette Spørgsmaal har i det andet Ting under Forhandlingerne spillet en ikke uvæsentlig Rolle. Det er Spørgsmaalet; om Gennemførelsen af et saadant Lovforslag som det, der her foreligger, ikke vil lægge et stærkt Vaand paa Rigsdagens Frihed i Toldopgivningsarbejde. Jeg underkender paa ingen Maade Spørgsmalets store Betydning, men naar jeg desuagtet aldeles ikke her vil komme ind paa det, ligger det i, at jeg anser Spørgsmaalet for inopportunt i Øjeblikket, hvor jeg kun ønsker denne Sag behandlet objektivt og med særligt Hensigt paa dens Virkning paa det egentlig kreditforeningsmæssige Omraade. Paa dette Omraade er Stoffet for mit Bedkommende allerede saa righoldigt, at jeg skal lade meget ligge og deriblandt alle Lovforslagets Enkeltheder for kun at holde mig til et Par, som det forekommer mig, af dets Hovedpunkter. Det ene af disse har jeg allerede berørt, nemlig det, om den Hovedbasis, hvorpaa en Kreditforening maa hvile, nemlig en god Pantestikkerhed, her kan antages at ville komme tilstede. Det er jo saa — og jeg antager, at det vil blive erkendt for en almengyldig Sætning — at al Kreditgivning er betinget af en Forventning om en tilsvarende Betalingssevne. Kredit paa kort Tid, f. Eks. Regnings- og Vækselkredit, kan jo søge sin Basis i den personlige Dygtighed og Hæderlighed eller i en Forretnings øjeblikkelig heldige Gang. Kredit derimod, der skal strække sig over en Menneskealder — her lige op til 30 Aar — fordrer utvivlsomt en anden Basis: en god Pantestikkerhed. Det staar mig som sagt imidlertid meget uklart, om en saadan kan findes her. Det skulde glæde mig, om den kunde findes, men jeg tvivler om det, og jeg tror, at det er et Punkt, som trænger til en nøje Overvejelse fra Tingets Side. Man vil maasse herimod indvende: hvorfor dog gøre saa store Ophævelser over en i og for sig saa simpel og ligefrem Sag? Den angaar jo ikke andet end det, at de industridrivende ønske en Kreditforening og tro derigennem, at et dybtfølt Savn kan af-

hjælpes; lad det dog være deres Sag om de ville træde ind i en saadan Forening eller ikke; de ere jo dog sikkert bedre stiftede til at bedømme dens Chancer end vi, hvorfor da agere Formyndere for dem? Denne Indvending, hvis Rigtighed jeg ganske sikkert tror paa visse Maader kunde bestrides, skal jeg imidlertid acceptere for de industridrivendes Bedkommende. Men man maa jo samtidig huske paa, at der ogsaa er en anden Part, hvis Interesse man bør tage Hensyn til i denne Sag. Den angaar jo ikke blot Laantagerne, de industridrivende, men ogsaa Laangiverne, d. v. s. Køberne af de af denne Forening udstedte Obligationer. For saa vidt nu disse Købere ere Pengemænd, Banker, Bankiers eller overhovedet forretningskyndige Folk, ja, saa trænge de sikkert lige saa lidt som de industridrivende til vort Formynderskab. Men der gives en Klasse af Obligationstøbere, nemlig den talrige Klasse af Smaaapitalister og blandt disse igen ikke mindst Enter og ældre ugifte Kvinder, der skulle leve af Rente af deres lille Kapital, der, naar den er sikkert anbragt, jo kun giver $3\frac{1}{2}$ —4 pCt., medens der her vil komme et Papir paa Markedet, der sandsynligvis ved den lave Købekurs og maasse ogsaa ved at love en forholdsvis høj Rente, vil blive en overordentlig stor Fristelse for disse Folk, idet de derigennem kunne saa Udbygt til meget betydeligt at forøge deres Indtægt, sja maasse endogsaa næsten fordoble den, en Fristelse, som mange af dem maasse vilde ligge under for, uagtet ogsaa de, antager jeg, vilde kæmpe mod Fristelsen og tænke noget paa Sikkerheden. Men de ville maasse dog — og ikke ganske uden Grund — føle sig betryggede ved at rasjonere som saa: den Forening, der hæfter for disse Obligationer bærer jo Statens officielle Stempel, den er vedtagen af den danske Rigsdag, og man kan dog ikke tro, at denne vil vedtage en usolid Forening og medvirke til dens Oprættelse, desuden er jo denne Forening stillet under Indenrigsministerens Tilsyn og Kontrol. Man kan maasse indvende ganske overordentlig meget mod en saadan Argumentation og finde den naiv, men jeg tror dog, at man ikke kan finde dette Raisonnement af forretningskyndige Folk saa aldeles urimeligt. Thi er det dog ikke saa, og ere vi ikke alle her enige om, at vi kun ville medvirke til denne Forenings Oprættelse under Forvisningen om, at det er en god og solid Forening? Denne Forvisning mangler jeg desværre endnu. Det skulde glæde mig, om vi under Sagens fortsatte Behandling kunde komme dertil, at mine Betænkeligheder svandt ind. Thi det forekommer mig, at der er